

loka o zagotavljanju sredstev za občinske blagovne rezerve v letu 1985 v skoraj enakem besedilu in z enako stopnjo posebnega prispevka. V tretjem členu smo poenostavili način zbiranja teh sredstev, tako, da jih bo služba družbenega knjigovodstva neposredno usmerjala na žiro račun blagovnih rezerv mesta Ljubljane. Tako bomo zadržali kontinuiteto pobiranja tega prispevka.

S predlaganim odlokom bo omogočeno financiranje programa, ki je določen s srednjeročnim programom blagovnih rezerv in so ga sprejeli IS skupščin občin in mesta Ljubljane v soglasju s sveti za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito skupščin občin in mesta Ljubljane v skladu z republiškimi in zveznimi akti s področja blagovnih rezerv. Ti akti določajo stalni minimalni obseg blagovnih rezerv po posameznih letih in strukturo teh rezerv. Akti in programi so sestavni del aktov o obrambnih pripravah, zato je treba upoštevati, da so blagovne rezerve, ki se bodo oblikovale s pomočjo sredstev, zbranih po tem odloku, pomembna sestavina obrambnih priprav. Razen tega pa so pomembne za odpravljanje in preprečevanje motenj na trgu blaga osnovne preskrbe občanov, kar se je najbolj pokazalo v kriznih obdobjih v preteklih letih, saj so prav blagovne rezerve v mejah možnosti zagotavljale zadovoljivo oskrbo občanov.

Po oceni bomo zbrali v letu 1985 s posebnim prispevkom za blagovne rezerve po stopnji 0,20 % iz osebnega dohodka delavcev 190,5 milijona dinarjev.

Ker zadržujemo stopnjo prispevka v enaki višini, kot v letu 1984, se obremenitev osebnega dohodka zaradi podajanja plačevanja tega prispevka v letu 1985 ne bo spremenila.

Izvršni svet je obravnaval osnutek odloka na svoji 137. seji dne 29. 10. 1984 in sprejel naslednji sklep:

Izvršni svet določa osnutek odloka o zagotavljanju sredstev za občinske blagovne rezerve v letu 1985 ter ga posreduje skupščini v obravnavo in sprejem.

Ljubljana, 29. 10. 1984

Izvršni svet

ANALIZA o uresničevanju svobodne menjave dela v družbenih dejavnostih

UVOD

Temeljni namen analize je — prispevati k ugotavljanju in zmanjševanju stvarnih ovir, zaradi katerih se svobodna menjava dela še ni uveljavila v polni meri kot dohodkovni odnos, ki ga je sistemsko opredelil zakon o skupnih osnovah svobodne menjave dela.

V ta namen so v gradivu povzete ugotovitve, ki jih vključuje Analiza o uresničevanju svobodne menjave dela v družbenih dejavnostih v SR Sloveniji (Poročevalec skupščine SRS, številka 30/84).

1. Povzetek nekaterih ključnih problemov iz prakse svobodne menjave dela v družbenih dejavnostih

— Pri pripravi planskih aktov, zlasti samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti sodelujejo delavci uporabnikov in izvajalcev. Praksa pa je pokazala, da zelo razvejanega predpisanega postopka skoraj nikjer ni bilo mogoče v celoti izpeljati, zlasti še ne ločenega opredeljevanja uporabnikov in izvajalcev o elementih za samoupravno sporazumevanje ter soočanje elementov plana vseh samoupravnih interesnih skupnosti v vsaki temeljni organizaciji.

— Tako ravnanje je v mnogočem omajalo s samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov dogovorjena merila vrednotenja dela in valorizacije povračil oziroma cen storitev. To pa so bistveni elementi sporazumevanja o pogojih svobodne menjave dela, zato se je v javnosti oblikovalo zelo razširjeno mnenje, da se svobodna menjava dela sploh ne uresničuje in da v teh razmerah zanjo ni možnosti. Neselektivni omejitveni ukrepi, zlasti nekateri zvezni, so le še potrjevali tako prepričanje.

— Kljub spremembam dohodkovnih možnosti ni bilo večjih sprememb v strukturi skupne porabe in drugačnih opredelitev prednosti. Bolj ali manj linearno so se zmanjševala sredstva za vse dejavnosti. Značilno je, da niti izvajalci niti uporabniki niso pristajali na pomembnejše zmanjševanje programov, zaostajale so predvsem cene storitev. Doseženi učinki sicer kažejo, da so v dejavnostih bile in verjetno tudi še vedno so rezerve, vendar pa te niso mogle pokriti vsega izpada dohodka zaradi zaostajanja povračil oziroma cen storitev.

— V večini družbenih dejavnosti še ni dovolj razmejen tisti del programa, ki je neobhoden za uresničevanje ustavnih in zakonskih pravic občanov, ali pa zaradi svoje narave terja dolgoročno stabilnost in kontinuiteto, od tistega dela programa, ki ga je mogoče prilagajati spremenjenim dohodkovnim razmeram («razširjeni» program). Kadar je zagotovljeni program določen, pa je po obsegu in po standardih pogosto tako opredeljen, da so za njegovo uresničitev potrebna skoraj vsa ali vsaj velika večina razpoložljivih sredstev.

— Po 9. členu zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela udeležencev v SMD se vrednotijo rezultati dela izvajalcev po količini in kakovosti opravljenega dela, gospodarjenja z minulim delom ter njihovem prispevku k zadovoljevanju osebnih in skupnih potreb in interesov uporabnikov, ki ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji, k večanju produktivnosti družbenega dela in k razvoju družbe v celoti. **V praksi se vrednotenje praviloma omejuje le na količino in zahtevnost dela;** v posameznih aktih skupnosti se sicer omenja kot merilo tudi kakovost dela, vendar tega v praksi navadno ne upoštevajo. Vsa druga merila, ki jih navaja zakon, v praksi niso konkretizirana in se ne uporabljajo.

— Samoupravne interesne skupnosti s samoupravnimi sporazumi o svobodni menjavi dela v praksi niso zagotovile učinkovitejšega nadzora nad opravljanjem storitev, kar je pa po zakonu nujna sestavina sporazumov o svobodni menjavi dela. Tudi v tistih primerih, ko nekatere oblike nadzora nad kakovostjo storitev opravljajo upravni organi (inšpekcije, pedagoška služba in podobno), praviloma niso uveljavljene sankcije. Prav tako pa v praksi ni omogočeno, da bi izvajalci za nadpovprečno kakovost storitev dobili materialno spodbudo.

II. Urejanje medsebojnih odnosov pri uresničevanju svobodne menjave dela

— Kot predmet svobodne menjave dela so se skoraj v celoti uveljavile storitve oziroma programi storitev v skladu s 7. členom zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela. Programi storitev se opredeljujejo s samoupravnimi sporazumi, z letnimi planskimi akti pa se določajo planske naloge v določenem letu ter višina potrebnih sredstev.

S samoupravnimi sporazumi se določajo tudi normativi in standardi za opravljanje storitev in njihovo ovrednotenje.

Uvajanje standardov in normativov v posameznih dejavnostih spremljajo tudi številni ugovori in pomisleki, kot na primer:

— vrednotenje storitev na podlagi normativov in povprečnih cen povzroča povprečnost pri izvajalcih, individualni programi posameznih izvajalcev in njihove kakovosti se ne morejo uveljaviti, izvajalcev ne spodbujajo za uvajanje novosti, dokler te ne prodrejo v enotne standarde in normative, v boljšem materialnem položaju so izvajalci, ki opravljajo storitve na spodnji meji še sprejemljive.

— sorazmerno ugodno postavljeni standardi in normativi povzročajo višje cene storitev, kot jih ob omenjenih materialnih možnostih uporabniki lahko pokrivajo, zato se ob zaostrenih razmerah stihijsko rušijo standardi in neutemeljeno se zmanjšuje dohodek.

— usklajevanje dokaj raznoliko razvite in organizirane dejavnosti z normativi povzroča spremembe v dejavnostih, kar povzroča prevrednotenje, ogrožanje socialne varnosti delavcev posameznih izvajalcev, pa tudi spremembe pri načinu zadovoljevanja potreb uporabnikov, spremembe pri lokalni razporeditvi zmogljivosti in podobno.

— uporaba enotnih standardov in normativov v različnih razmerah povzroča, da so izvajalci v neenakopravnem položaju, zadržuje možne racionalizacije dejavnosti in nagrajevanje dosežkov nadpovprečne kakovosti.

Problematika oblikovanja povračil oziroma cen storitev

Ker je dohodek pri izvajalcih bistveno odvisen od višine dogovorjenega povračila oziroma cene, postaja oblikovanje povračil za storitve vse pomembnejše vprašanje **uresničevanja oz. neuresničevanja** svobodne menjave dela v družbenih dejavnostih.

Pri tem so v praksi prisotni zlasti naslednji problemi:

— zaostaja oblikovanje podrobneje opredeljenih normativov materialnih stroškov po vrstah in količinah potrebnih materialov, energije in storitev, ki bi lahko vplivali na racionalizacijo porabe in tvorili nesporno podlago za sprotno usklajevanje sredstev za materialne stroške z gibanjem tržnih cen.

— vrednotenje dela po vrsti in zahtevnosti ni usklajeno z gibanji v širši družbi glede na vrednotenje del enakih oziroma podobnih zahtevnosti na drugih področjih, zelo različna so tudi

stališča, ali naj se tako usklajevanje opravlja po območjih, kjer se uporabniki in izvajalci vključujejo v odnose svobodne menjave dela (občina) ali pa na širšem območju, npr. v republiki.

Povzetek materialne osnove dela

Celotno področje razširjene reprodukcije v družbenih dejavnostih je še precej neurejeno. Zniževanje in neurejeno združevanje amortizacije, neuporabljena sistemska možnost, da se tudi s cenami zagotavlja del sredstev za modernizacijo in razvoj ter razvrednotenje denarnih sredstev amortizacije, ki jo povzroča inflacija, vse to prispeva k slabšanju materialne opremljenosti zaradi zastarevanja in obrabe opreme, ki je ni mogoče sproti obnavljati. Ti procesi so zlasti boleči v tistih dejavnostih, kjer je tehnološko zastarevanje opreme zelo hitro (zdravstvo, raziskovanje, del usmerjenega izobraževanja). Hkrati pa se omejena še razpoložljiva sredstva usmerjajo predvsem v nove naložbe, za katere gre tudi velik del družbene amortizacije, zlasti v primerih, ko je to združevanje organizirano na ravni občin. Zaradi podcenjenih materialnih stroškov in ceni storitev in slabega dohodkovnega položaja izvajalskih organizacij oprema in zgradbe pogosto tudi propadajo zaradi nezadostnega tekočega in investicijskega vzdrževanja.

Vloga amortizacije — povzetek

Po zakonu se v svobodni menjavi dela amortizacija upošteva v skladu z zakonom. Amortizacija nad obveznimi stopnjami je po zakonu sicer možna, vendar v obstoječih razmerah ni uveljavljena, pač pa se v letih 1983 in 1984 obračunava amortizacija po obveznih stopnjah, znižana za 50 %.

Poleg stalnega razvrednotenja realne vrednosti amortizacije in razdrobljenosti teh sredstev veljavni predpisi zaradi visoke inflacije omogočajo tudi prelivanje amortizacije v tekočo potrošnjo, saj se obresti na deponirana amortizacijska sredstva obravnava kot dohodek TOZD. Veljavna ureditev na tem področju tudi ne upošteva, da je pri družbenih dejavnostih tudi enostavna reprodukcija širšega pomena, zahteva po ohranjanju vseh obstoječih zmogljivosti pa glede na spremenjene potrebe uporabnikov včasih deluje tudi anahronistično.

Zaradi vsega tega in pa tudi iz nekaterih načelnih razlogov se pojavljajo razmišljanja, da bi bilo treba amortizacijo v družbenih dejavnostih urediti drugače, kot to določajo splošni predpisi, in jo bolj povezati s skupnimi odločitvami o reprodukciji v teh dejavnostih.

Povzetek družbenoekonomskih gibanj v letih 1981—1985

— V plansko obdobje 1981—1985 je bil nadaljnji razvoj družbenih dejavnosti vgrajen s predpostavko, da bo možno zaradi materialnega napredka gospodarstva, usmeriti razvoj predvsem z vidika kakovostnih premikov.

— Zaradi bišiveno skromnejše gospodarske rasti — od načrtovane pa so se temu primerno zmanjšale tudi materialne možnosti za razvoj družbenih dejavnosti.

— **Delež sredstev za skupno porabo v dohodku gospodarstva** in prispevne stopnje so od leta 1981 v očitnem upadanju v SR Sloveniji, kakor tudi v občini Ljubljana-Siška.

	1981	1982	1983	1984
Delež skupne porabe v dohodku gospodarstva občine Ljubljana-Siška v %	10,6	9,3	8,9	8,5
Prispevne stopnje	20,968	20,015	19,297	18,9

Z racionalizacijo in varčevanjem ter delnim krčenjem programov je samoupravnim interesnim skupnostim sicer uspelo zadržati obseg in nivo storitev, pri tem pa je precejšnji del obremenitev padel na račun standarda delavcev — izvajalcev. Pri tem so problematične predvsem razlike, ki izvirajo iz naslednjih dveh vzrokov:

Zaradi omenjenih sredstev, ki se jim obseg programov storitev ni prilagodil, se delež dohodka v strukturi povračila oziroma cene ne more valorizirati v skladu z gibanjem nominalnih osebnih dohodkov pri uporabnikih.

Del sredstev za materialne stroške v ceni storitev se ne valorizira v skladu z gibanjem tržnih cen materiala in storitev. Mnogi izvajalci porabljajo za materialne stroške večji delež prihodkov kot je kalkulirano v cenah, to pa povzroča zmanjšan dohodek in nižje osebne dohodke. Zaradi specifične strukture stroškov se je ta problem nadpovprečno zaostрил v zdravstvu, pa tudi v delu socialnega skrbstva.

V začetku tekočega srednjeročnega obdobja ob pripravi ustreznih določb samoupravnih sporazumov o temeljnih planov je

bilo v večini dejavnosti ugotovljeno, da so osebni dohodki delavcev (izvajalcev) nižji kot osebni dohodki za enako delo ali podobno delo v OZD uporabnikov. Zato je bilo med naiogami tega srednjeročnega obdobja planirano tudi zmanjševanje oziroma odpravljanje teh razlik v skladu z rastjo dohodka pri uporabnikih. Ta naloga se iz navedenih razlogov ni uresničila v nobeni dejavnosti, pač pa se je zaostajanje osebnih dohodkov še povečalo.

Solidarnostni programi in združevanje sredstev zanje so eno posebej občutljivih vprašanj. Določene obveznosti v zvezi s solidarnostjo (npr. zagotovljeni programi osnovnega šolanja, zdravstvenega varstva, socialne varnosti) uvajajo zakoni, vendar bistvene elemente (zlasti standard zagotovljenih programov, njihovo vrednotenje in pogoje za upravičenost do solidarnostnih sredstev) prepuščajo dogovorom v samoupravnih interesnih skupnostih. Splošna usmeritev v zadnjih letih je zmanjševanje obsega solidarnosti, kar v mnogih okoljih zbujajo resne ugovore, zlasti v zdravstvu in osnovnem izobraževanju.

Uveljavljanje odgovornosti delovnih ljudi in občanov v občini kot temeljni samoupravni skupnosti, za skoraj celotno področje družbenih dejavnosti ob sorazmerno majhnem obsegu solidarnosti med občinami, vpliva tudi na oblikovanje pogledov na vlogo občin in republike. V večini primerov je mogoče trditi, da se v gospodarsko šibkejših okoljih krepijo težnje za večjo koncentracijo odgovornosti, zlasti za nekatere dejavnosti, na ravni republike (osnovno izobraževanje, zdravstvo). V gospodarsko močnejših pa se prav tako krepi odpor proti vsakemu povečanju združevanja sredstev na ravni republike, vključno s prispevki za solidarnost.

Sklepne ugotovitve — povzetek

Ker je namen analize, da kritično prikaže predvsem tiste v dosedanjem razvoju ugotovljene pojave, težnje in ovire, ki bi lahko zavirale nadaljnji razvoj svobodne menjave dela, navajamo zlasti naslednje pomanjklivosti:

1. Ugotavljanje interesov, opredeljevanje potreb in dohodkovnih možnosti ter sporazumevanje o obsegu in vsebini programov družbenih dejavnosti se je na vseh ravneh, od temeljnih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti do republike, razdrobilo. V praksi niso bile povsem izrabljene obstoječe sistemske možnosti in uresničene zahteve, da bi delavci TOZD usklajevali svoje tekoče in razvojne potrebe po družbenem standardu z možnostmi za njihovo zadovoljevanje. To pa poleg neuskajanih razvojnih teženj pogostoma omogoča tudi uveljavljanje posamičnih in skupinskih interesov, tako da trpi učinkovitost in kakovost usklajevanja, to pa je v nekaterih primerih opravičevalo tudi intervencijske posege.

2. V postopkih načrtovanja, tudi v družbenih dejavnostih, je bilo preveč pozornosti namenjene metodološkim in tehničnim vprašanjem, ki so tudi vse preveč toga urejena. To pa je odvracalo pozornost od ugotavljanja soodvisnosti med vlaganji v družbene dejavnosti in njihovimi družbenimi učinki, kar se kaže še zlasti pri težavnem usklajevanju obsega sredstev ter pri sporazumevanju o prioritetah.

3. Z normativno ureditvijo samoupravnega organiziranja in postopkov sporazumevanja je bilo doseženo sodelovanje velikega števila delovnih ljudi in občanov v delegatskem odločanju, hkrati pa so se izoblikovali tudi zelo obsežni in zapleteni načini odločanja, ki že ovirajo samoupravno sporazumevanje o bistvenih zadevah in otežujejo sprostitve ter pretok ustvarjalnih pobud. Ureditve samoupravnega organiziranja na vseh področjih družbenih dejavnosti je tudi preveč šablonska, čeprav bi raznolika narava posameznih dejavnosti, njihovi nameni in funkcionalne zakonitosti terjale bolj prilagodljivo organiziranost. Poleg tega izkušnje tudi kažejo, da ob spremenjenih družbenoekonomskih in socialnih razmerah sedanje opredelitve nalog posameznih samoupravnih interesnih skupnosti oziroma sedanjih ravni odločanja niso več povsod funkcionalne.

4. V programih samoupravnih interesnih skupnosti v glavnem še niso razmejene tiste storitve, ki so nujne za enotno uresničevanje z zakoni zagotovljenih pravic občanov, ki jih je treba uresničevati ne glede na dohodkovna nihanja.

V praksi so vedno pogostejše zahteve za širjenje skupnih in »zagotovljenih« programov ne glede na dohodkovne možnosti in družbene učinke. V skupnih programih se tudi ohranjajo naloge, za katere bi bilo primernejše, da bi jih v skladu z družbeno naravo dohodka uresničevali z drugimi oblikami združenega dela in sredstev vključno z neposredno svobodno menjavo dela in pa z združevanjem na podlagi udeležbe v skupno ustvarjenem dohodku.

5. Planski akti družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti niso dovolj opredelili ukrepov, ki bi jih bilo treba sprejeti, kadar se dejanske dohodkovne možnosti pri uporabnikih bistveno razlikujejo od predvidenih, ali pa pri teh ukre-

pih niso dovolj upoštevane nekatere bistvene posebnosti družbenih dejavnosti, zlasti dejstvo, da njihovih programov največkrat ni mogoče na hitro spreminjati. Zunanji intervencijski ukrepi za prilagajanje zmanjšanim dohodkovnim možnostim, še posebej če so linearni, zato pogosto delujejo kot vsiljeni in nesamoupravni posegi.

Predlogi — povzetek

Delovni ljudje in občani z razvijanjem svobodne menjave dela uveljavljajo nov družbenoekonomski odnos, hkrati pa morajo še zlasti zaradi vpliva, ki ga družbene dejavnosti imajo na družbeno reprodukcijo in kvaliteto življenja, zagotavljati tudi njihovo učinkovitost. Za hitrejšo uveljavljanje takih odnosov predlagamo zlasti naslednje:

1. Treba je zagotoviti, da se bodo vse temeljne odločitve o razvoju družbenih dejavnosti in o svobodni menjavi dela oblikovale in sprejemale že v postopku planiranja celovitega družbenega razvoja. Hkrati je treba poenostaviti postopke planiranja, tako da bodo delovni ljudje in občani lahko dejansko nosilci družbenega planiranja ter v njegovem okviru učinkovito vplivali na celotno reprodukcijo ter usmerjali in usklajevali ekonomski in družbeni razvoj in družbene odnose.

Z dolgoročnim planiranjem je treba v skladu s splošno usmeritvijo družbenega razvoja, s cilji in smerti tega razvoja ter z dohodkovnimi možnostmi opredeljevati tudi odnos do zagotovljenih oziroma minimalnih nujnih programov posameznih dejavnosti ter cilje in izhodišča za politiko solidarnosti v družbenih dejavnostih.

Obseg zagotovljenih oziroma minimalnih nujnih programov, za katere se združujejo sredstva na podlagi vzajemnosti in solidarnosti, potrebna sredstva, način in merila za njihovo združevanje ter ukrepi za odpravljanje motenj naj se določajo s srednjeročnimi planskimi akti samoupravnih organizacij in skupnosti, tako da bo določanje višine sredstev in obveznosti zavezancev za posamezna leta srednjeročnega obdobja imelo le značaj ugotovitve oziroma izvedbe že sprejetih planskih odločitev. S tem bi bistveno razbremenili delegacije in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ter usmerili njihovo delo predvsem k pripravi planov in spremljanju njihovega uresničevanja ter vsebinskim vprašanjem dejavnosti in uresničevanja svobodne menjave dela, posebej še k doseženim rezultatom v posameznih družbenih dejavnostih in povečevanju produktivnosti dela na tem področju.

2. Za naložbe v družbenih dejavnostih, razen za potrebe tekočega posodabljanja, ki se v skladu z dolgoročnimi usmeritvami določajo s srednjeročnimi planskimi akti samoupravnih organizacij in skupnosti, naj se sredstva praviloma združujejo izven povračil oziroma cen storitev, tako da v skladu z namenom naložbe združujejo sredstva tisti udeleženci svobodne menjave dela, ki so za naložbo neposredno zainteresirani.

3. Sestavine razširjenih programov, pomembnih le za del uporabnikov, je treba izločiti iz skupnih programov. Udeleženci pa naj s sporazumevanjem o planskih aktih samoupravnih interesnih skupnosti zagotovijo poglobljeno presojo tistih sestavin skupnih programov, ki so sicer neposredno pomembne le za nekatere uporabnike, vendar so hkrati tudi širše pomembne za ustvarjanje družbenih razvojnih možnosti.

4. Planski akti družbenopolitičnih skupnosti naj vsebujejo nekatere temeljne odločitve, pomembne za planiranje razvoja družbenih dejavnosti in sporazumevanje o pogojih svobodne menjave dela: globalna razmerja o delitvi družbenega proizvoda, razvojne prednosti posameznih dejavnosti, temeljne usmeritve in ukrepe za kakovostni napredek dejavnosti ter nekatere temeljne standarde za opravljanje dejavnosti.

5. Na vseh področjih družbenih dejavnosti moramo uveljaviti pravico in obveznost vseh nosilcev planiranja, da uskladijo svoje interese, potrebe in planske odločitve z dolgoročnimi razvojnimi prednostmi celotne družbe in posameznih dejavnosti ter svojimi in celotnimi družbenimi možnostmi. Za oblikovanje celovitih interesov družbenih dejavnosti, zlasti interesov uporabnikov, je nujno, da se okrepi samoupravno usklajevanje teh interesov, predvsem vsebine predlogov planskih aktov, o katerih delavci odločajo z osebnim izjavljanjem. V tem pogledu je treba uveljaviti odgovornost delavskih svetov, organov upravljanja v krajevnih skupnostih in drugih ustreznih organov v samoupravnih organizacijah in skupnostih za izvedbo usklajevalnega postopka. Zbori združenega dela skupščin družbenopolitičnih skupnosti pa naj zlasti v postopkih sprejemanja planskih aktov namenijo pozornost usklajevanju potreb in interesov na ravni družbenopolitične skupnosti, pri čemer naj izhajajo iz svoje ustavne dogovornosti pri odločanju o namenu in obsegu izločanja dela dohodka za skupne družbene potrebe.

6. Za skladen družbeni in ekonomski razvoj ter izenačevanje pogojev za uresničevanje pravic občanov je na območju SR Slovenije neobhodno solidarno zagotavljati uresničevanje nekaterih programov družbenih dejavnosti. Zaradi daljnosežnih učinkov, ki jih imajo odločitve o teh programih, se kaže potreba, da se zbori Skupščine SR Slovenije vključujejo v usklajevanje ciljev in temeljne politike solidarnosti.

7. Samoupravna organiziranost v svobodni menjavi dela naj bo odvisna predvsem od vsebine programov dejavnosti ter normativno tako opredeljena, da bo omogočena njena prilagodljivost vsebini svobodne menjave dela. Normativne, tudi zakonodajne ovire za uresničevanje tega načela je treba odpraviti. Pri tem pa je treba izhajati iz ustavnega položaja občine in krepiti možnosti delovnih ljudi in občanov v občini, da oblikujejo in uveljavljajo svoje interese.

Preveriti pa je treba ali je za uresničevanje tega načela nujno z zakonom predpisovati, da morajo biti določene samoupravne interesne skupnosti ustanovljene za območje občine.

8. Organiziranost in delovna področja posebnih izobraževalnih in raziskovalnih skupnosti naj se bolj prilagodijo povezanosti in soodvisnosti izobraževalnega in raziskovalnega dela v visokem šolstvu. V ta namen bi bilo smotno okrepiti izobraževalno vlogo izobraževalne skupnosti Slovenije in Raziskovalne skupnosti Slovenije ter zlasti povečati njuno sodelovanje na področju visokega izobraževanja in raziskovalnega dela, posebej še podiplomskega študija. V vseh zelo razdrobljenih posebnih izobraževalnih skupnostih je treba preveriti interesno povezanost uporabnikov in na podlagi njihovih ustreznih povezav zmanjšati število teh posebnih skupnosti. Delovna področja posebnih raziskovalnih skupnosti je treba bolj uskladiti z razvojnimi usmeritvami. V izobraževalni in raziskovalni dejavnosti je treba pospešeno spodbujati razvoj neposredne svobodne menjave dela in drugih oblik združevanja dela in sredstev. Raziskovalno delo in izobraževanje kadrov za potrebe razvoja delovnih procesov oziroma novih tehnologij pa je treba razvijati predvsem kot sestavino reprodukcije združenega dela in kot sestavino novih naložb, tudi kot skupna vlaganja raziskovalnih in proizvodnih organizacij. Zaradi usklajevanja razvoja usmerjenega izobraževanja z bodočimi zaposlitvenimi možnostmi in potrebami je treba oblikovati tudi skupne organe izobraževalnih skupnosti in skupnosti za zaposlovanje.

9. Organiziranost in vsebina strokovnega dela za skupščine in druge organe samoupravnih interesnih skupnosti morata biti v celoti podrejena zahtevam, potrebam in posebnostim delegatskega sistema odločanja v teh skupnostih. Zagotoviti morata jasne in zadostne podlage temu odločanju in omogočati, da zlasti uporabniki lahko izražajo svoj skupen interes in da čim enakovredneje usklajujejo ta interes z interesi in možnostmi izvajalcev. Strokovno delo je mogoče racionalizirati in povečati njegovo raven tudi s pritegnitvijo ustreznih služb oziroma strokovnih delovnih skupin iz vrst uporabnikov in izvajalcev, pa tudi z vključevanjem specializiranih strokovnih organizacij, kadar je to smotno zaradi kakovosti oziroma pomembnosti odločitev. Določene strokovne naloge lahko na podlagi ustreznih samoupravnih sporazumov opravljajo tudi strokovne službe v delovnih skupnostih upravnih organov.

**Povzetek analize pripravil
komite za družbene dejavnosti**

KADROVSKE ZADEVE

1. Dodatna lista kandidatov skupščine občine Ljubljana-Šiška za izvolitev zunanjih članov disciplinskih komisij

1. BALON Eva, po poklicu programer, zaposlena kot organizator-programer v Integral DS ERC, stanuje v Ljubljani, Medvedova 7

2. BELOPAVLOVIČ Marija, po poklicu trgovska pomočnica, zaposlena kot tajnica samoupravnih organov v TZ Litostroj TOZD PZO, stanuje v Ljubljani, Petrovičeva 5

3. BOH Jana, po poklicu gostinjski tehnik, zaposlena kot finančni knjigovodja v Nastanitvenem centru Šiška, stanuje v Ljubljani, Glinškova ploščad 16

4. BOLA Jože, po poklicu strojni ključavničar, opravlja dela in naloge tehnologije v TZ Litostroj TOZD IVET, stanuje v Ljubljani, Obirska 29

5. BOŽIČ JOŽE, po poklicu strojni tehnik, zaposlen kot obratovodja v Pivovarni Union TOZD Polnilnica, stanuje v Ljubljani, Brilejeva 15

6. BRULC Borut, po poklicu strojni inženir, zaposlen kot vodja teoretičnega pouka v TZ Litostroj TOZD SŠTS, stanuje v Ljubljani, Črnuče, Ul. Ceneta Štuparja 3